

GUSTAV KAASIKUT MÄLESTADES

Tänavu möödus 95 aastat meie rajooi ühe omaaegse energilise ja andeka kultuurikandja Gustav Kaasiku sünnist.

G. Kaasik oli kooliõpetajana ja mitmete seltside asutajana ning nendes aktiivse kaasalööjana tõeline maa sool.

Ta sündis 5. juunil 1877 Avinurmes. Juba enne kooliminekut võlus väikest Gustavit puhkpillimuusika. Kuueaastaselt olnud ta orkestris trummilööja, kahe- teistkümnendaastaselt aga kornetimängija. Lõpetanud Torma kihelkonnakooli, siirdus G. Kaasik õppima tolleaegses Aaspere valla Liiguste Ministriumikoolis avatud kaheaastasesse pedagoogikaklassi. Ise õpilane, asutas G. Kaasik Liiguste koolis õpilastest koosneva viiuldajate orkestri, mida ta ka juhatama hakkas. Liigustel oli sel ajal pasunakoos, kus G. Kaasik kaasa mängis.

Pärast kooli edukat lõpetamist suunati Gustav Kaasik õpetajaks naaberkooli, Kavastusse, kus ta töötas kokku 20 aastat. Kavastus lõi ta kohe pasunakoori, millega käis mängimas vidudel ümbruskonna seltsimajades ja traditsioonilistel tuletõienaradidel Haljalas ning Liigustel. Samuti alustas ta Kavastus näitemänge, olles ise nii reper- tuaarihankija, tegelastele osade väljakiriutaja, näitejuht kui ka hea karakternäitleja. Laulukoor, mis Kavastus juba varem oli te- ootunud, sai noore ja energilise juhi käe all uut värskust.

Seltskondlik tegevus koondati 1906 aastal G. Kaasiku eestvedamisel asutatud Kavastu Muusika ja Laulu Seltsi alla. 1910. aastal võtsid Kavastu mees-, sega- ja pasunakoos osa VII üldlaulupidest. 1918. aasta sügisel asus Gustav Kaasik Haljalasse, hakkas Idavere kooli õpetajaks, sest pere oli juba pool aastat varem Haljalas- se kolunud.

G. Kaasiku seltskondlik töö Haljalas algas pärast sõda. Tema pani tegutsema pasunakoori, sega- ja meeskoori, kes koon- dusid 1920. aastal asutatud Hal- jala Muusika Ringiks. Viimase tegevus ulatus kohapealseist üri- tustest üldlaulupidudest osavõtu- ni. Viimastelt toodi kaasa peo- toimkonna tänukirju.

Gustav Kaasik oli mitu aastat Haljala tuletõrjeühingu esimees ja kindlustusseltsi kirjatoimetaja. Ka oli ta kohaliku kaubatarvi- tajate ühiseuse asutajaliige.

Kooliõpetajana töötas G. Kaasik Haljalas 7 ja Vanamõisas ühe aasta, üldse aga 28 aastat. Et kutsetunnistust polnud, nidi ta lõpuks sellest tööst loobuma. Nüüd hakkas Gustav Kaasikule ja ta perele ülalpidamist andma 8 ha suurune maatükk.

Visahingeline ja alati optimist- lik töömees oli juba majandusli- kest raskustest jagu saamas, kui teda tabas raske haigus. Gustav Kaasik suri 4. septembril 1936 59 aasta vanuselt ja maeti Ka- kumäe kalmistule. Ehkki matu- setalituse päev, 10. september oli argipäev, tuli lahkunut viimsele teekonnale saatma rahvast kihel- konna kõigist osadest. Südamli- kes lahkumiskõnedes väljendus kihelkonna elanike valus kaotus- tunne. Mängisid Kavastu, Hal- jala ja Vihula (Salatse) orkes- ter, mis koosnesid G. Kaasiku endistest õpilastest ja nende kasvandikest. Kõige vanem nen- dest, Kavastu orkester, mängis leinarongkäigus eranditult G. Kaasiku loodud leinamarsse.

Vaheneal on sirgunud uus põlv- kond, kes toetub oma elus mit- meti eelkäijatele. Kaasaegsete kohuseks peaks olema teeneka kultuuritegelase Gustav Kaasiku mälestuse säilitamine.

H. KADARI,
endise Kavastu pasunakoori
juht